

## N:o 79.

*Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtelse till statens jernvägar af ett jordområde af förra militiebostället 5<sup>1</sup>/<sub>8</sub> mantal Billesholmsgård n:o 1 i Malmöhus län; gifven Stockholms slott den 20 april 1901.*

Med åberopande af bilagda utdrag af protokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva, att från förra militiebostället Billesholmsgård n:o 1 om 5<sup>1</sup>/<sub>8</sub> mantal i Södra Vrams socken och Luggude härad af Malmöhus län må afsöndras och åt statens jernvägar för alltid upplåtas ett å en af vice kommissionslandtmätaren Axel Nilsson år 1901 upprättad karta med gula gränslinier utlagdt och med bokstafven *a* betecknad område om 0,4753 hektar att tillträdas af jernvägsstyrelsen så fort ske kan, under vilkor dels att jernvägsstyrelsen till nuvarande arrendatorn af nämnda boställe från den dag området af styrelsen öfvertages till arrendetidens slut den 14 mars 1916 erlägger ett belopp af etthundra kronor för år, dels ock att stängsel i gränsen mot bostället uppsättes och för framtiden underhålles af jernvägsstyrelsen.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

*E. von Krusenstjerna.*

*Protokoll öfver ett civilärende, hållet inför Hans Maj:t  
Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 20 april  
1901.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre von OTTER,  
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,  
Statsråden: WIKBLAD,  
ANERSTEDT,  
herr von KRUSENSTJERNA,  
grefve WACHTMEISTER,  
CLAËSON,  
DYRSSEN,  
CRUSEBJÖRN,  
ODELBERG och  
HUSBERG.

Chefen för civildepartementet statsrådet herr von Krusenstjerna  
yttrade:

Uti det belopp, som i den till innevarande års Riksdag aflåtna  
propositionen angående statsverkets tillstånd och behof äskades för  
nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägar, ingick ett an-  
slag för uppförande vid Billesholms grufvas station af ett boställshus  
med uthus och källare jemte jordförvärf till belopp af 52,600 kronor.

Vid anmälan inför Kongl. Maj:t af detta anslagsbehof åberopade jag hvad jernvägsstyrelsen till stöd för sin framställning härom anfört, nemligen att en stor del af jernvägspersonalen vid nämnda station hyrt bostäder, afsedda för Billesholm—Bjufs aktiebolags egna arbetare, men att med anledning af utvidgad grufdrift och deraf följande större behof af grufarbetarebostäder bolaget uppsagt jernvägspersonalen till flyttning den 1 oktober 1901, och att, då andra bostäder inom ett sådant afstånd från stationen, att jernvägens personal der lämpligen kunde bo, icke stode att erhålla, det erfordrades att uppföra boställshus med 12 lägenheter om tillsammans 14 rum och 12 kök jemte uthus och källare för stationsbetjente.

Enligt hvad Riksdagen uti skrifvelse den 26 nästlidne mars meddelat har Riksdagen bifallit hvad Kongl. Maj:t föreslagit beträffande utförandet af ifrågavarande byggnader samt jordförvärf vid Billesholms grufvas station; och är afsedt att kostnaden härför skulle ingå bland de belopp, som enligt Kongl. Maj:ts förslag och Riksdagens medgifvande få förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordnas.

Uti underdånig skrifvelse af den 8 sistlidne februari har jernvägsstyrelsen, enär för uppförande af ifrågavarande byggnader erfordrades ett jordområde om 0,4753 hektar, som vore beläget å egorna till förra militiebostället Billesholmsgård n:o 1 om 5<sup>1</sup>/<sub>8</sub> mantal i Södra Vrams socken och Luggude härad af Malmöhus län och å en den underdåniga skrifvelsen bifogad, af vice kommissionslandtmätaren Axel Nilsson år 1901 upprättad karta funnes utlagdt med gula gränslinier samt betecknades med bokstafven *a*, i underdånighet hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes, derest Riksdagen beviljade det äskade anslaget, 52,600 kronor, gå i författning om att nämnda område blefve till statens jernvägar upplåtet.

Sedan domänstyrelsen erhållit nådig befallning att efter vederbörandes hörande öfver förevarande framställning afgifva underdånigt utlåtande, har denna styrelse med skrifvelse den 22 nästlidne mars öfverlemnadt i ärendet infordrade yttranden från

dels egendomens arrendator N. Olsson, hvilken tillkännagifvit sig ej hafva något att erinra mot den underdåniga ansökningen, men förbehållit sig rätt att för afståendet af jordområdet i fråga blifva ersatt med etthundra kronor årligen under arrendetiden;

dels vederbörande kronofogde, som anfört att berörda jordområde — hvilket utgjordes af åker af god beskaffenhet och gränsade med sin norra sida till ett jernvägsspår, som ginge från ofvannämnda stations bangård till två af Billesholm—Bjufs aktiebolags grufschakt, med östra

sidan till den öfriga åkerjorden, hvarifrån området skulle afsöndras, med södra sidan till skogsmark och med vestra sidan till stationsområdet — vore beläget vid ena ändan af ett större åkerstycke, hvadan områdets afskiljande ej komme att inverka försvårande på hufvudgårdens skötsel; att området borde genom jernvägsstyrelsens försorg förses med erforderligt stängsel; att, hvad anginge den af arrendatorn fordrade ersättning för området, på kronofogdens föranstaltande värdering af det samma företagits af länsmannen i orten och två närboende skiftesgodemän, hvilka, på sätt ett af dem utfärdadt, kronofogdens yttrande bilagdt intyg utvisade, uppskattat ett tunnland jord å den del af egendomens egor, hvarest den ifrågasatta byggnaden skulle uppföras, till 2,000 kronor; samt att, då denna värdering betingade i det närmaste en afgäld af 100 kronor, om räntan beräknades till 5 procent årligen, kronofogden med hänsyn dertill hemstälde, att arrendatorns ersättning måtte antingen bestämmas till hvad denne fordrat eller hänskjutas till afgörande af skiljemän enligt lagen den 28 oktober 1887;

dels t. f. domänintendenten i Malmöhus län, som uttryckt den åsigt, att området, hvarom nu vore fråga, kunde utan någon afsevärd olägenhet för kronoegendomen från denna afskiljas, då detsamma begränsades på två sidor af redan befintliga jernvägsspår, på tredje sidan af skogsmark samt endast på fjerde sidan af åker tillhörande egendomen, samt vidare anført att, då området med sitt läge straxt invid jernvägsstationen vore, såsom byggnadstomt betraktadt, synnerligen värdefullt, det värde, som vid den på kronofogdens föranstaltande företagna uppskattningen angifvits, icke vore högre än skäligt, hvarför arrendatorns ersättningsanspråk för mistningen af marken icke heller syntes vara öfverdrifvet högt tilltaget, helst om det toges i betraktande att områdets bruttoafkastning i arrendatorns hand i det närmaste sammanfölla med nettoafkastningen, då kostnaden för egendomens skötsel och bruk blefve nära nog densamma, om området frånskildes egendomen eller ej; hvarjemte t. f. domänintendenten rörande vilkoren för områdets öfverlemnande åt jernvägsstyrelsen uttalat den mening, att det lösningspris, som marken kunde varda åsatt, borde af jernvägsstyrelsen gäldas till kronan, på det att icke öfverlåtelsen skulle förryckas för ändamål, som måste anses för egendomen såsom kronodomän främmande, hvarigenom den ena af staten bedrifna verksamheten komme att visa ett icke fullt exakt resultat på den andras bekostnad;

dels ock Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, som, med åberopande af kronofogdens och t. f. domänintendentens yttranden i ärendet, förklarar, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke

funne hinder möta för den ifrågasatta afsöndringen, samt att den föreslagna ersättningen af 100 kronor årligen till arrendatorn af egendomen icke torde vara för högt beräknad.

För egen del har domänstyrelsen — jemte meddelande att ifrågavarande kronoegendom, förra majorsbostället Billesholmsgård n:o 1 om 5<sup>1</sup>/<sub>8</sub> mantal, vore genom bemälda styrelses kontrakt af den 21 december 1894 utarrenderad till Nils Olsson för tiden till den 14 mars 1916 mot ett årligt arrende af 6,800 kronor, dervid från arrendet undantagits, bland andra områden, den för Malmö—Billesholms jernväg använda mark, samt att genom stadgande i arrendekontraktets 16:de punkt arrendatorn tillförbundits att, der sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordrades, afstå egendomen tillhörig mark äfvensom inkomstgifvande lägenhet mot åtnjutande af minskning i arrendeafgiften, motsvarande den förlust honom tillskyndades — anført, att domänstyrelsen, i likhet med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, icke hade något att erinra vare sig deremot, att nu ifrågavarande område, i fall beslut fattades om uppförande af den i jernvägsstyrelsens underdåniga ansökning omförmälda byggnad, till plats för denna från egendomen afsöndrades och ställdes under jernvägsstyrelsens disposition, eller mot föreslagna beloppet af den årliga ersättning, egendomens arrendator borde för mistningen af området åtnjuta, hvilken ersättning borde tillkomma arrendatorn från den dag området af jernvägsstyrelsen öfvertoges till arrendetidens slut; och har domänstyrelsen i underdånighet hemställt att, derest området åt jernvägsstyrelsen upplätas, denna måtte tillförbindas att i gränsen mot egendomen uppsätta och för framtiden underhålla stängsel.

Upplåtelse af mark från kronodomäner till utvidgning af statens jernvägars område har vid upprepade tillfällen på Eders Kongl. Maj:ts framställning af Riksdagen medgifvits. Jag tillåter mig i detta hänseende erinra att Riksdagen i skrifvelse den 13 maj 1898, n:o 111, bifallit Eders Kongl. Maj:ts förslag i proposition den 18 nästföregångne mars om upplåtelse till statens jernvägar af ett jordområde från kungsladugården Ås kloster i Hallands län.

Med anledning af hvad i det nu förevarande ärendet förekommit och efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att från förra militiebostället Billesholmsgård n:o 1 om 5<sup>1</sup>/<sub>8</sub> mantal i Södra Vrams socken och Luggude härad af Malmöhus län må afsöndras och åt statens jernvägar för alltid upplätas ifrågavarande

jordområde om 0,4753 hektar att tillträdas af jernvägsstyrelsen så fort ske kan, under vilkor dels att jernvägsstyrelsen till nuvarande arrendatorn af nämnda boställe från den dag området af styrelsen öfvertages till arrendetidens slut den 14 mars 1916 erlägger ett belopp af ett hundra kronor för år, dels ock att stängsel i gränsen mot bostället uppsättes och för framtiden underhålles af jernvägsstyrelsen.

Till denna af Statsrådets öfrige ledamöter tillstyrkta hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall; och skulle proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

In fidem:

*Carl G. Edman.*